UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Guía Docente			
Datos Identificativos			2017/18
Asignatura (*)	Metodoloxía do ensino das linguas e literaturas galega e castelá en educación secundaria	Código	652608822
Titulación			

Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	Anual	Primeiro	Obrigatoria	4

Idioma	CastelánGalego		
Modalidade docente	Presencial		
Prerrequisitos			
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en EducaciónLetras		
Coordinación	Rodriguez Lopez-Vazquez, Alfredo	Correo electrónico	alfredo.lopez-vazquez@udc.es
Profesorado	Mosquera Castro, Estefanía Rodriguez Lopez-Vazquez, Alfredo	Correo electrónico	e.mosquera@udc.es alfredo.lopez-vazquez@udc.es
Web			
Descrición xeral	Materia que ten por obxectivo mostrar ao alumnado os diversos enfoques metodolóxicos existentes para o ensino de linguas e literaturas e reflexionar sobre a súa idoneidade no marco da didáctica das linguas e literaturas galega e castelá na Educación Secundaria.		

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Comprender a capacidade formativa e cultural das materias de lingua e literatura	AP1 AP15 AP16 AP19		CM8
Coñecer os contidos das materias de lingua e literatura e os enfoques metodolóxicos máis acaidos para a súa aprendizaxe e procurar na medida do posíbel a súa adaptación aos estudantes	AP1 AP2 AP15 AP16 AP19		CM6 CM7
Aprender a seleccionar e elaborar materiais educativos atendendo a todos os recursos e enfoques que posibilitan as novas tecnoloxías	AP7 AP21 AP23 AP25		CM3
Asumir as boas prácticas na docencia e aprender a expresarse correctamente tanto oralmente como por escrito.	AP19 AP22 AP26		CM1 CM4 CM5

Contidos	
Temas	Subtemas
1. A metodoloxía na didáctica da lingua e da literatura na Educación Secundaria	1.1. Perspectiva diacrónica 1.2. Directrices oficiais 1.3. Contexto sociolingüístico 1.4. Análise crítico das fontes de información

2. Métodos para o ensino da lingua na ESO e no Bacharelato	2.1. A competencia lingüística 2.2. Estratexias metodolóxicas 2.2.1. Comprensión oral e escrita 2.2.2. Expresión oral 2.2.3. Expresión escrita 2.2.4. Gramática 2.3. Recursos didácticos e fontes de información
3. Métodos para o ensino da literatura na ESO e no Bacharelato	3.1. A competencia literaria e a educación literaria 3.2. Estratexias metodolóxicas 3.2.1. A comprensión literaria 3.2.2. A expresión literaria 3.2.3. A creación literaria 3.3 O papel da biblioteca 3.3.1. Dinamización 3.3.2. Proxecto lector 3.4. Recursos didácticos e fontes de información
4. Análise de experiencias de innovación metodolóxica en didáctica da lingua e da literatura	4.1. A interdisciplinariedade 4.2. A aprendizaxe lúdica 4.3. As performance 4.4. As Tic e o audiovisual

Planificación				
Metodoloxías / probas	**Competencias / Resultados**	**Horas lectivas (presenciais e virtuais)**	**Horas traballo autónomo**	**Horas totais**
Sesión maxistral	A1 A2 A16 A15 A26 C3 C4 C6 C8	12	20	32
Lecturas	A16 A15 A21 A19 C1 C4 C6 C7	0	10	10
Traballos tutelados	A1 A7 A16 A15 A22 A23 A25 A19 C1 C5	1	12	13
Proba de ensaio	A7 A15 A26 A19 C1 C4 C7 C8	1	13	14
Obradoiro	A7 A21 A23 A25 A19 C1 C3 C7	14	14	28
Atención personalizada		3	0	3
***Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado**				

Metodoloxías	
Metodoloxías	**Descrición**
Sesión maxistral	A modo de introducións ou visións sintéticas dirixidas a todo o grupo, ofreceranse algunhas sesións en que o profesor se valerá do método expositivo
Lecturas	Proporcionaráselle ao alumnado materiais de lectura que servirán de base tanto para traballar nos obradoiros como para fomentar a súa participación nas sesións maxistrais.
Traballos tutelados	Realización dun traballo tutelado, relacionado con calquera aspecto dos tratados no programa docente. Este será fundamental no momento de o alumnado superar con existo a materia, na medida en que da índice da súa madurez científica.
Proba de ensaio	Con esta proba preténdese determinar tanto os coñecementos adquiridos polo alumnado durante o curso como a súa competencia en expresión escrita, a súa capacidade de relación e a súa madurez crítica.

Obradoiro	Coa finalidade de aprofundar no estudo de distintas cuestións relacionadas co ámbito da materia, combinaranse diversas metodoloxías e probas (exercicios de resumo, solución de problemas, prácticas guiadas, discusións, etc.), nalgúns casos facendo previamente as lecturas que o profesor/a establezca.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Lecturas Obradoiro Traballos tutelados Proba de ensaio	Calquera dúbida de carácter individual e/ou grupal será atendida en horario de titoría, tanto se ten que ver coas actividades no obradoiro, como co traballo tutelado, as lecturas ou a proba de ensaio. O alumnado con dispensa académica poderá compensar a súa ausencia cunha maior atención personalizada a través do horario de titoría e do correo electrónico.

Avaliación			
Metodoloxías	**Competencias / Resultados**	**Descrición**	**Cualificación**
Traballos tutelados	A1 A7 A16 A15 A22 A23 A25 A19 C1 C5	Realización dun traballo tutelado que poderá ser realizado individualmente ou en grupo.	60
Proba de ensaio	A7 A15 A26 A19 C1 C4 C7 C8	A través dunha actividade teórica ou práctica o alumnado deberá mostrar o seu grao de asimilación das nocións e dos recursos que se lles presentaron, así como do seu aproveitamento didáctico	40

Observacións avaliación
Para aprobar a materia será necesario superar todas as partes, en calquera das dúas oportunidades, polo que será necesario obter no mínimo o 50% da puntuación en cada unha delas. Na segunda oportunidade o alumnado só repetirá as partes suspensas e manterá a nota daquelas que fosen superadas. O sistema de avaliación (en ambas as oportunidades) será o mesmo tamén para aquel alumnado que teña dispensa académica Recoméndase os envíos dos traballos telematicamente e de non ser posíbel, non utilizar plásticos, elixir a impresión a doble cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores. Débese facer un uso sustentábel dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais.

Fontes de información

Bibliografía básica	- AELG (Asociación de Escritores en Lingua Galega) (). Espazos didácticos [dispoñíbel en http://www.aelg.org/DidacticSpace/GetCourses.do].. - ALLER GARCÍA, C. (1998). Animación a la lectura I. Sevilla: Quercus - ALLER GARCÍA, C. (1998). Animación a la lectura II: juegos y actividades para después de leer. Sevilla: Quercus - BJÖRK, L. e BLOMSTAND, I. (2000). La escritura en la enseñanza secundaria. Barcelona: Grao - BORDONS, G. e A. DÍAZ ? PLAJA (coords.) (2006). Enseñar literatura en secundaria. Barcelona: Graó - BRIZ, A. et alii (2008). Saber hablar. Madrid: Aguilar - CAMPS, A. e F. ZAYAS (coords.) (2006). Secuencias didácticas para aprender gramática. Madrid: Aguilar - CASSANY, D. et alii (1994). Enseñar lengua. Barcelona: Graó - FERNÁNDEZ PAZ, A. et alii (2004). Lingua e literatura: educación secundaria obrigatoria. Vigo: Xerais - FONTICH VICENS, X. (2006). Hablar y escribir para aprender gramática. Barcelona: ICE-ORSORI - FREIXEIRO MATO, X. R. (2006). Gramática da lingua galega. I, Fonética e Fonoloxía; II, Morfosintaxe; III, Semántica; IV, Gramática do Texto. Vigo: A Nosa Terra - GARCÍA-RIVERA, G. (1995). Didáctica de la Literatura en la Enseñanza Primaria y Secundaria. Madrid: Akal - GARCÍA SÁNCHEZ, J. N. e J. M. MARBÁN (2002). Instrucción estratégica en la composición escrita. Barcelona: Ariel - GARCÍA NEGRO, P. e X. X. COSTA CASAS (1998). O ensino da língua: por un cámbio de rumo. A Coruña: ASPG - GONZÁLEZ FERNÁNDEZ, A. (2004). Estrategias de comprensión lectora. Madrid: Síntesis - KOHAN, S. A. (1977). Corregir relatos. La herramienta del escritor. Barcelona: Grafein - KOHAN, S. A. (2006). Taller de lectura: el método. Barcelona: Alba - LARA, T. et alii. (2009). La competencia digital en el área de Lengua. Barcelona: Octaedro - LOMAS, C. e OSORO, A. (1994). El enfoque comunicativo de la enseñanza de la lengua. Barcelona: Paidós - LOMAS, C. (coord.) (1996). La educación lingüística y literaria en la enseñanza secundaria. Madrid: ICE-ORSORI - LOMAS, C. (1999). Cómo enseñar a hacer cosas con las palabras. Teoría y práctica de la educación lingüística. Madrid: Paidós - LÓPEZ, A. e E. ENCABO (1994). Didáctica de la literatura. Barcelona: Octaedro - MARTÍN VEGAS, R.A. (2009). Manual de didáctica de la lengua y la literatura. Madrid: Síntesis - NÚÑEZ DELGADO, P. e ROMERO LÓPEZ, A. (2003). Investigación en didáctica de la lengua e innovación curricular. Granada: P. U. de Granada - SÁNCHEZ MIGUEL, E. (2010). La lectura en el aula: qué se hace, qué se debe hacer y qué se puede hacer. Barcelona: Graó - SANMARTÍN REI, G. (coord.) (2007). Sobre a calidade da nosa lingua. A Coruña: UDC - SANMARTÍN REI, G. (coord.) (2009). Criterios para o uso da lingua. A Coruña: UDC - VV.AA (2005). Hablar en clase. Barcelona: Graó - RUIZ BIKANDU, U. (coord.) (2011). Lengua castellana y literatura. Investigación, innovación y buenas prácticas. Barcelona: Graó - Fernández Rial, R. (2016). Aulas sen paredes. Nova metodoloxía didáctica para a aprendizaxe de linguas no ensino secundario. Santiago de Compostela: Edicións Positivas - Medrano, C (1994). 50 xogos de língua. Técnicas de comunicación oral e escrita. Vigo: Xerais - Medrano, C. (1998). Outros 50 xogos de lingua. Vigo: Xerais - Mosquera Castro, E. (2013). Didáctica da lingua e novos soportes comunicativos: a linguaxe SMS. A Coruña: AS-PG - Núñez Singala, M. (2009). En galego, por que non? Contra os prexuízos e as simplificacións sobre a lingua galega. Vigo: Galaxia - Peliquín Pérez, F. (1996). Estratexias didácticas para unha mellora das actitudes lingüísticas. A Lingua galega: Historia e actualidade. Actas do I Congreso Interacional. Volume II. 481-488 - Peliquín Perez, F., C. Pérez Recarey e Rodeiro Barros, M. (1996). O lecer e a lingua oral: unha proposta creativa para a Educación Secundaria Obrigatoria. A Lingua galega: Historia e actualidade. Actas do I Congreso Interacional. Volume II. 489-501 - Rodari, G. (2013). Gramática da fantasía: introducción á arte de contar historias. Pontevedra: Kalandraka

- Silva Valdivia, B. (coord.) (1994). Didáctica da lingua en situacións de contacto lingüístico. Santiago de Compostela. ICE Universidade de Santiago de Compostela.
- Cassany, D. (2006). Taller de textos: leer, escribir y comentar en el aula. Barcelona: Paidós
- Cassany, D. (2007). Describir el escribir: cómo se aprende a escribir. Barcelona: Paidós
- Cassany, D. (2007). La cocina de la escritura. Barcelona: Anagrama
- Cassany, D. (2012). En línea: leer y escribir en la red. Barcelona: Anagrama
- Domínguez Cuesta, C (2005). El lenguaje de los SMS y del chat en las aulas. Cuadernos de Pedagogía, 343. 65-69
- López, A. e E. Encabo (2001). El desarrollo de habilidades lingüísticas: una perspectiva crítica. Granada: Grupo Editorial Universitario
- López, A. e E. Encabo (2002). Introducción a la didáctica de la lengua y la literatura: un enfoque sociocrítico. Barcelona: Octaedro
- Mendoza Fillola, A. et alii (1996). Didáctica de la lengua para la Enseñanza Primaria y Secundaria. Madrid: Akal
- Mosquera Castro, E. (2015). A formación do profesorado de lingua galega: perspectivas pedagóxicas e modelo lingüístico . Revista de Estudios e Investigación en Psicología y Educación, Extr., 6, A Coruña, 2015, pp. 12-16

A bibliografía ten carácter orientativo; os docentes poderán facilitar a referencia doutros textos na aula.

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Bibliografía complementaria	

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías